

til at forlade Tjenesten, naar der er virkelig god Grund dertil. Jeg skal nævne nogle enkelte af disse Bestemmelser. Tyendet kan forlade sin Tjeneste, 1) hvis Tyendet tiltales truende, groft eller "smudsig" eller paa en særlig heftig Maade, der kan berettigge Frygt for Voldshandling, 2) hvis Mishandling eller upassende Behandling finder Sted, 3) hvis der bydes Tyendet daarlig eller uspiselig Føde, eller hvis Tyendets Værelse er usundt eller befængt med Utøj, 4) hvis Tyendet opdager, at Husbondens Hus benyttes i umoralske Øjemed, 5) hvis Tyendet er Genstand for grov Behandling og Fornærmelser fra Medtjeneres Side i en saadan Grad, at Tjenesteforholdet gøres særligt vanskeligt eller berøves enhver Hygge. Er en saadan Opførsel fra de medtjenendes Side almindelig, kan Tyendet efter en formel Besværing forlade Tjenesten med øjeblikkeligt Varsel. Et Tyende, der retmæssigt forlader sin Tjeneste uden Varsel paa Grund af bevist ubehagelig Optræden eller Forsømmelse fra Husbonden eller dennes Hustrus Side, er berettiget til Løn indtil den Dato, da Tjenesten forlades, og yderligere en Skadeserstatning, der almindeligvis ansættes til en fuld Maanedes Løn. Der fastsættes endvidere visse Bestemmelser med Hensyn til Tyendets Ret til Kost. Der siges saaledes i den engelske Lovgivning vedrørende Tyendet, at foruden den almindelige Mad, som ydes dem, skulle de have Te, Sukker og Øl, ligesom der med Hensyn til deres Boligforhold stilles visse bestemte Krav til Boligen, til Rummet, som de skulle sove i.

I Svejts har man en Lovgivning, der i meget væsentlig Grad falder sammen med den engelske. I Tyskland hviler Tyendelovgivningen særlig paa en Række Bestemmelser, der findes i den almindelige tyske Rigslovgivning, der er af nyere Dato. For øvrigt ere de tyske Tyendeforhold vidt forskellige i de forskellige Stater, men der er ingen Stat, maaske med Undtagelse af Mecklenburg, der har en saa reaktionær Tyendelovgivning som Danmark. Gaa vi til vore Broderlande, vil det ses, at man i Sverige har en Tyendelovgivning, der svarer til vor. I Norge er Lovgivningen lidt mildere, og i Norge har man gjort Skridt til en frisindet Lovgivning, en Beskyttelseslovgivning for Tyendet. Af det norske Justitsdepartement har der været nedsat en Komite til at udarbejde en Betænkning og afgive Udkast til et Forslag angaaende Forholdet mellem Husbond og Tjener. Det Udkast, der er afgivet, udmærker sig ved

den Knaphed, hvormed det er affattet, og den Klarhed, der findes i det. Der er ikke mange Paragraffer, men blandt disse er der en Række, der tager Sigte paa at skaffe Tyendet en Del af den Beskyttelse, som det savner herhjemme. Tendensen i denne Lov er, at Tyendet skal behandles sømmeligt og menneskeligt. Saaledes siges det i § 7: „Husbonden skal behandle sin Tjener med Agtelse og Hensynsfuldhed og i det hele mest muligt sørge for hans Vel. Nattearbejde skal han ikke uden gyldig Grund paalægge Tjeneren; sker det, skal Tjeneren til Gengæld have tilstrækkelig Hvile om Dagen. Heller ikke skal Husbonden i Utrængsmaal paalægge Tjeneren Arbejde paa Søn- og Helligdage“. Og i § 9 skrider man til Indførelse af en bestemt aarlig Ferie for Tyendet, idet det bestemmes, at hvis Tjeneren har været et Aar hos sin Husbond, skal han have en Ferie af mindst 7 Dage, ligesom Husbonden skal give Tjeneren rimelig Fritid, saa at han kan overvære Gudstjenesten, sørge for egne Gøremaal og deltage i tilladte Adspredelser. En meget vigtig Paragraf er § 19 i Udkastet, der siger, at Tjeneren kan nægte at tiltræde Tjenesten, hvis Husbonden i Løbet af det sidste Aar før Tiltrædelsen har udvist et særlig daarligt Forhold, som Tjeneren ikke kendte til ved Kontraktens Indgaaelse. Af samme Grund kan Tjeneren, ogsaa om han har tiltraadt Tjenesten, i de første tre Maaneder uden Opsigelse ophæve Kontrakten, dersom han ikke før Tiltrædelsen havde Kendskab til Forholdet. Der er en anden Paragraf, hvor det siges, at Husbonden skal sørge for, at Tjenerens Soverum tilfredsstiller Sundhedens Krav. Dette Udkast til en Tyendelov vidner om, at man oppe i Norge er klar over, at Tyendet bør have en friere Stilling end den, som hidtil har været hjemlet det, og jeg udtaler Haabet om, at hvis man fra den højtærede Justitsministers Side skrider til at forelægge Forslag til en Beskyttelseslovgivning for Tyendet, vil man tage de tre Ting i Betragtning: At Tyendet beskyttes mod Overanstrengelse, at Tyendet sikres mod at faa anvist daarlige Opholdsrum i Hvile- og Sovetiden, og at der sørges for, at Tyendet faar Mad, der er nærende og svarende til dets legemlige Krav og Arbejde. Disse tre Arter af Beskyttelse, forekommer det mig, bør findes i den Tyendelovgivning, der nu maa se Dagens Lys.

Hovedsagen, siger jeg, er at komme bort fra den Tyendelovgivning, vi have, og navnlig komme bort fra den Række mid-